

DOM

afsagt den 30. september 2010 af Vestre Landsrets 8. afdeling (dommerne Mogens Heinsen, Hans-Jørgen Nymark Beck og Dorte Jensen med søsagkyndige meddommere

Sagkyndig
dommer 1

og Sagkyndig dommer 2) i ankesag V.L. S-2977-09

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

Født den Dato 1977

(advokat Claus Madsen, Århus)

Retten i Århus, 11. afdeling, har den 10. december 2009 afsagt dom i 1. instans (11-2461/2009).

Anklagemyndigheden har påstået skærpe af frihedsstraffen og stadfæstelse af rettigheidsfrakendelsen, dog således at frakendelsen skal regnes fra endelig dom.

Tiltalte

har påstået formildelse af frihedsstraffen.

Tiltalte har supplerende forklaret, at de 5-10 gange, hvor han som forklaret i byretten havde sejlet om aftenen, dels var i området ved lystbådehavnen, dels det område, hvor ulykken skete. Han var således bekendt med molen. Han havde ikke planlagt en sejlroute, men sejlede på baggrund af sit kendskab til farvandet. Han havde ikke set lysafmærkningen tidligere.

Vidne 4 har supplerende forklaret, at han har medvirket ved udarbejdelsen af Farvandsvæsenets erklæring i sagen. Ved etablering af havneområder høres Farvandsvæset bl.a. vedrørende havnens belysning for at sikre, at belysningen ikke forstyrrer afmærkningerne på søterritoriet. Farvandsvæset gav i januar 2001 en principgodkendelse til den pågældende lysafmærkning på molen på baggrund af en forespørgsel i december 2000 fra havnen. Lysafmærkningen på molen skulle udgøre en supplerende afmærkning til brug for de

søfarendes navigering uden om molen, der i forvejen var indtegnet i kortmaterialet. På grund af en procedurefejl ved havnen vendte havnen ikke tilbage vedrørende de yderligere oplysninger, som Farvandsvæsnet havde anmodet om. Den endelige godkendelse blev således ikke meddelt, og lysafmærkningen kom derfor ikke til at fremgå af kortmaterialet. Farvandsvæsnet har vurderet, at lysafmærkningen af molen ikke har været til fare for sejladsen. Afmærkningen har været etableret på en eksisterende mole, som fremgår af søkortet, og som søfarende ved ruteplanlægningen i forvejen skal navigere uden om. Ifølge vidnets vurdering har lysafmærkningen ikke kunnet begrunde påsejlingen. Farvandsvæsnet har ikke kendskab til, at lysafmærkningen har forårsaget andre påsejlinger. Han har i den forbindelse forespurgt havnen. Som søfarende skal man altid være forberedt på, at man kan møde hindringer på havet, og man skal derfor altid orientere sig om de faktiske forhold, herunder eksempelvis drivende genstande. Hvis den søfarende observerer en lysafmærkning, som ikke burde være der ifølge kort, skal man være opmærksom og navigere udenom.

Supplerende oplysninger

Det fremgår af Kort & Matrikelstyrelsens søkortrettelser af 5. september 2008, at lysafmærkningen på molen på det sted, hvor påsejlingen skete, først blev tilføjet styrelsens søkort i september 2008, og at lysafmærkningen således ikke fremgik af kortmateriale på tidspunktet for påsejlingen.

Regelgrundlaget:

Reglerne om spiritussejlad blev ændret ved lov nr. 547 af 8. juni 2006. Med lovændringen tilsigtedes blandt andet en skærpelse af sanktionsniveauet for spiritussejlad. I de almindelige bemærkninger til lovforslagets pkt. 2.7 hedder det blandt andet:

”2.7. Sanktioner for spiritussejlad

2.7.1. Straf

Det er efter lovforslaget hensigten, at domstolene fremover skal tilnærme straffniveauet ved spiritussejlad til straffniveauet ved spirituskørsel. Det gælder både i forhold til straf og frakendelse. Det forudsættes således, at de retningslinjer for sanktioner for spirituskørsel, som blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven, som udgangspunkt også anvendes ved spiritussejlad.

Strafferammen i § 29 c, er i lovforslaget fastsat til 1 år og 6 måneders fængsel svarende til færdselslovens bestemmelser. Strafferammen i den nuværende § 29, stk. 3, er 2 års fængsel, men har ikke været udnyttet i retspraksis. Det er derfor valgt at lade strafferammen for spiritussejlads svare til færdselslovens bestemmelser for at undgå fortolkningstvív. Uanset at der formelt sker en sænkning af strafferammen, er lovforslaget alligevel udtryk for en betydelig skærpelse af sanktionsniveauet, idet forhold, som hidtil er blevet sanktioneret med en mindre bøde, efter forslaget vil kunne sanktioneres med frihedsstraf eller med en bøde svarende til en måneds nettoindtægt ganget med promillens størrelse.

...

2.7.1.2. Frihedsstraf

Frihedsstraf tænkes f.eks. anvendt ved sejlads med en promille på over 2,00 i de situationer, som er omfattet af den faste promillegrænse, jf. lovforslagets § 32, stk. 2, nr. 1. Ligesom det gælder ved førstegangstilfælde af spirituskørsel, forudsættes straffen her som udgangspunkt i førstegangstilfælde at udgøre 20 dages fængsel, jf. bilag 2.

Også for fritidsfartøjer, hvor der ikke gælder uddannelseskrav til skibets fører eller eventuelle styrmand, og hvor der således ikke er nogen fast promillegrænse, vil der blive taget udgangspunkt i promillens størrelse og anvendt tilsvarende frihedsstraf i førstegangstilfælde, hvis promillen har været over 2,00. Dette gælder dog ikke for spiritussejlads i robåde og lignende fartøjer, hvor straffen som følge af den mindre risiko, som er forbundet med sejlads i sådanne mindre fartøjer, alene er bøde, jf. forslaget § 29 c, stk. 2, og nedenfor under pkt. 2.7.1.4.

Frihedsstraf påtænkes endvidere anvendt i gentagelsestilfælde, også selv om der ikke foreligger skærpene omstændigheder, jf. forslaget til § 32, stk. 2, nr. 3 og 4, og bilag 2. Strafpositionerne i disse tilfælde svarer ligeledes til færdselslovens strafpositioner for gentagelsestilfælde af spirituskørsel.

2.7.1.3. Skærpene omstændigheder

Efter lovforslagets § 32, stk. 2, nr. 5, skal der ved udmålingen af straf for spiritussejlads tages særligt hensyn til, om der foreligger skærpene omstændigheder. Som efter færdselslovens bestemmelser vil der kunne foreligge skærpene omstændigheder, når der samtidig med spiritussejladsen er begået alvorlige fejl og/eller tilsidesættelse af sejladsbestemmelser. Efter lovforslaget er det således hensigten, at der vil foreligge skærpene omstændigheder for spiritussejlads, når der er sket grov tilsidesættelse af sejladsforskrifter, som har indebåret skade på person eller ting, eller der er fremkaldt nærliggende fare herfor. Det kan f.eks. være forvoldelse af kollision ved tilsidesættelse af vigepligt eller grov tilsidesættelse af hastighedsbegrænsninger i havne eller andre steder med intensiv trafik.

I disse situationer forudsættes de strafpositioner, som anvendes ved spirituskørsel under skærpene omstændigheder, anvendt på tilsvarende måde. Dette indebærer eksempelvis, at spiritussejlads med en promille over 2,00 i første-

gangstiltælde vil blive straffet med fængsel i 30 dage, hvis der foreligger skærpende omstændigheder, mod 20 dage hvis der ikke foreligger skærpende omstændigheder.

...

Der henvises til bilag 2 for så vidt angår de nærmere strafpositioner.”

Strafpositionerne er nærmere behandlet i bilag til lovforslaget.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Tiltalte er fundet skyldig i spiritussejlad ved med en promille på 1,52 og en hastighed på 15-25 knob at have påsejlet en mole og i overtrædelse af straffelovens § 241. Det er af byretten lagt til grund, at påsejlingen af molen havde sammenhæng med tiltaltes spiritusindtagelse.

Efter de oplysninger, der er fremkommet for landsretten, lægges det til grund, at lysafmærkningen på molen på tidspunktet for påsejlingen ikke fremgik af Kort og Matrikelstyrelsens kortmateriale over havneområdet. Efter bevisførelsen anses den manglende afmærkning ikke for at have udgjort en medvirkende årsag til påsejlingen.

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 blev straffen for overtrædelse af straffelovens § 241 og § 249 i forbindelse med spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel skærpet. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, at der alene tilsigtedes en skærpelse af strafniveauet, hvor overtrædelsen finder sted i forbindelse med spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel, og at strafudmålingsniveauet i øvrige sager om overtrædelse af straffelovens § 241 ikke tilsigtedes ændret.

Det fremgår af forarbejderne til ændringen i 2005 af lov om sikkerhed til søs (søsikkerhedsloven), at der med lovændringen tilsigtedes en tilnærmelse af sanktionsniveauet ved spiritussejlad til niveauet ved spirituskørsel, at der herved tilsigtedes en betydelig skærpelse af strafniveauet for spiritussejlad, og at retningslinjerne for sanktioner for spirituskørsel, som blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven, som udgangspunkt også skal anvendes ved spiritussejlad.

Forarbejderne indeholder konkrete strafpositioner for overtrædelse af søsikkerhedslovens bestemmelser om spiritussejlads – herunder med angivelse af promilleinterval og betydningen af, om der foreligger gentagelsestilfælde eller skærpende omstændigheder svarende til forarbejderne til ændringen af færdselsloven (lov nr. 363 af 24. maj 2005).

Forarbejderne indeholder derimod ingen omtale af strafniveauet, hvor der foreligger samtidig overtrædelse af eksempelvis straffelovens § 241 om uagtsomt at forvolde en andens død.

Landsretten finder på denne baggrund, at der ikke er holdepunkter for at antage, at det ved de anførte lovændringer er tilsigtet at skærpe strafniveauet for spiritussejlads, hvor der foreligger samtidig overtrædelse af straffelovens § 241, herunder om der i sådanne sager skal gælde et skærpet strafniveau svarende til strafniveauet for spirituskørsel.

Anklagemyndigheden har ved formuleringen af tiltalen for overtrædelse af straffelovens § 241 ikke henvist til, at forholdet er begået under særligt skærpende omstændigheder. Det bemærkes, at henvisningen i tiltalens forhold 2 til beskrivelsen af omstændighederne i forhold 1 ikke kan begrunde, at forholdet kan henføres under bestemmelsens 1. pkt., 2. led. Strafferammen for overtrædelse af tiltalens forhold 2 er derfor fængsel i 4 måneder, jf. herved Østre Landsrets dom af 15. maj 2006 (U 2006.2510) og dom af 18. februar 2009 (U 2009.1380).

Landsretten fastsætter på denne baggrund den samlede straf til fængsel i 4 måneder.

Landsretten finder ikke grundlag for at gøre straffen eller nogen del heraf betinget. Den tid, der er medgået til sagens behandling, herunder fra forholdet er begået til tiltalerejsning, kan ikke føre til et andet resultat.

Landsretten finder ikke anledning til tillige at idømme en bøde.

Landsretten tiltræder, at der er sket frakendelse af retten til at føre skib eller gøre tjeneste som styrmand eller maskinmester i fem år.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom ændres, således at straffen fastsættes til fængsel i 4 måneder, der gøres ubetinget.

Byrettens bestemmelse om frakendelse stadfæstes, dog således at frakendelsen regnes fra denne dom.

Byrettens afgørelse om sagsomkostninger stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Mogens Heinsen

Hans-Jørgen Nymark Beck

Dorte Jensen

Sagkyndig dommer 1

Sagkyndig dommer 2